

„Narva linna soojusmajanduse arengukava aastateks 2023–2032“ tulemuste avalikustamine ja arutelu

26.04.2023

Arengukava, osalejad ja avalikustamise video link:

<https://NarvaLK.quickconnect.to/d/s/tRincsTPecMiC8c5UK8Ny8q71l2rn1xz/WM31C6Mirpq44UXCvgV041ZaDwrAyRkt-L7nAodeEbAo>

Avalikustamise koht ja aeg:

26.04.2023 kell 16.00-17.15

Peetri Plats 5, Narva

Memo/protokoll:

Slaid 9:

Küsimus (Vadim Orlov): Kas suurima soojustarbimisega elamute näitaja on 1 m² kohta?

Markus Tamm. Jah, 1 m² kohta, eritarbimine C energiaklassis on 150 kWh/m²a.

Katri Raik. Kas võrdlus on tehtud näitamaks, et kasutegur on erinev?

Markus Tamm. Tegime ka ära arvutused. Kui kortermaju renoveerime, kuidas mõjub sissetulekule. Kahjuks ka kõige suurema renoveerimispotentsiaaliga laenumaksetega hind esialgu tõuseb. Soojuse hind peaks olema peaaegu 200 €/MWh et laenumakse kataks kasutatud eeldustega esialgu küttekulude vähenemise ära .

Tarbimise prognoos

Katri Raik. kas eeldate et inimesi läheb linnast ära?

Markus Tamm. Vaatlesime esialgu elanike arvu ja eeldasime, et ei vähene tarbimine. Diskussiooni Narva ametnikega – prognoosi muudeti, hooneid hakatakse lammutama ning see oli eelduseks tarbimise vähenemisele.

Katri Raik. Kuulen esimest korda, et lammutatakse.

Kaie Enno. Kinnitatud on arengukava, kus võetakse eesmärgiks, et Narva linna elanike arv ei kahane alla 45 000 elaniku. See tähendab, et kui linn on ehitatud ca 80 000 elanikule, siis jääb paratamatult palju elukohti tühjaks. Üldplaneeringu koostamisel oleme leppinud kokku, et suuname kahanemise protsesse teadlikult suunas, mis tagab ka peale kahanemist linna terviklikkuse ja jätkusuutlikkuse. Kortereid jääb tühjaks ja see on paratamatus, millega ei pea küll tegelema täna kuid peame tegelema 10 aasta pärast ja juba täna tuleb protsesse suunata selliselt, et pooltühjad kortermajad ei

tuleks üllatusena. Nende probleemidega tuleb tegeleda juba täna ja perspektiivselt kahanemise tagajärgedega arvestada.

Katri Raik. Sellises tempos, tundub ebatõenäoline, aga okei.

Kaie Enno. Arengukava seab eesmärgid isegi leebemad kui näitab tegelik rahvastikuprognos, mis teostati arengukava koostamise käigus.

Markus Tamm. Arengukavas eelduseks kõige optimistlikum stsenaarium, kui palju suudetakse linna kokku tõmmata.

Küsimus (T.Stolfat): Mis tähendab normaalaasta?

Vastus (M.Tamm): Kui mõni aasta on keskmisest soojem/külmem, võetakse ajalooline keskmine aasta arvesse, selleks, et võtta arvesse erisusi ilmastikutingimustest ja kohandada tarbimist ja tootmist vastavalt keskmiste ilmastikuoluga aastale.

Slaid 14 kaugküttepiirkond

Küsimus (V.Orlov): Miks on Nakro äripargi territooriumi juures (kaugküttepiirkonna)piir?

Vastus (M.Tamm): Arutelu Narva AS Soojusvõrguga tulemusel. Saame vastuse edastada kirjalikult.

Hilisem täiendus -Nakrol äripargil on BEJga enda bilansis kaugküttetrass.

Slaid 18

Küsimus: Kas kajastatud uus soojuse hind?

Vastus (M.Tamm): Pärast BEJ rekonstrueerimist soojuse hind.

Markus Tamm. Soojuse hind tõuseb iga stsenaariumiga, sh on ka täna olukord, kus Narva linna kaugkütet doteeritakse.

Küsimus. Päris nii ei ole, konkurentsiamet ei ole rahuldanud taotlust.

Aleksandr Jefremov (Enefit Power). Esitasime konkurentsiametile taotluse. Tõestame, et meie püsikulud palju suuremad, aga konkurentsiamet ei olen seni aktsepteerinud taotlust. Meie püsikulud on suuremad kui me müüme.

- Püsikulud ka elektri tootmise jaoks.

Praegune energiablokk turule ei pääse.

Markus Tamm. Täpset kulude jaotust küsisime, et arvutada soojuse maksumust täna, seda me ei saanud. Ei oska lõplikult kinnitada ega ümber lükata tänase soojuse hinna küsimust. Meil pole selleks andmeid.

Aleksandr Jefremov. Soovime protokollida järgneva seisukoha:

1. Eelistatakse elektri ja soojuse koostootmist
2. Uuele koostootmisjaamale pannakse lisakohustus tarnida elektrienergiat tööstusparki eesmärgiga toetada uute töökohtade loomist Narva elanikele.

Ettepanek lisada lk 85 punkti 6.1.1 lõppu järgmine sõnastus:

„Narva linn eelistab soojusenergia tootmist elektri ja soojuse koostootmise protsessi käigus. Uuele elektri ja soojuse koostootmisjaamale seatakse lisatingimus, et elektrijaam peab tarnima lähima

tööstuspargi territooriumile otseliini abil elektrienergiat odavamalt kui on võrguettevõtja võrguteenuse tariif. See looks ettevõtetele pikaajalise motivatsiooni tuua oma tootmine Narva, mis tekitaks juurde töökohti ja parandaks sotsiaalmajanduslikku olukorda Narvas“

Markus Tamm. Oleme arvestanud soojuse tootmisel juba vaid koostootmisjaamadega, ainult katlamaja rajamist ei ole eeldatud, vastuolu arengukavaga koostootmise soodustamise osas ei ole. Elektrienergia otseliin ja laiemalt elektrienergia ei ole soojusmajanduse arengukavas analüüsitav valdkond, kuigi ettepanek on hea, siis arengukava vastusest lähtuvalt ei täiendata.

Küsimus (E.Kõlli). Arvestasite et biohake või biomassi hind on ajas muutumatu või kui palju tõuseb? VKG tselluloosi vabrik jne tulekul, võiks mõjusid arvestada.

Hind kõigub palju ka täna. Riigimetsa puhul 30 euro ringis.

Markus Tamm. Meil on tehtud mõjuanalüüs. Ei oska prognoosida, milline on hind 10 a pärast, seetõttu on tehtud mõjuanalüüs erinevate hindadega. Hakkpuidu kasutamine ainult energia tootmiseks võib-olla keelatakse.

Aleksandr Jefremov. Puidujäätmed, see ei ole puit.

Markus Tamm. Toorainerisk toodi välja BEJ külastusel, jäätmepuidule üle via 100% on problemaatiline. Auvere soovib ka kasutada jäätmepuitu ja osakaalu suurendada, juba täna imporditakse jäätmepuitu ja ei jätku. Võimalik ka rohkem importida, küsimus hinnas ja kättesaadavuses.

Katri Raik. Mis on soojuspump?

Markus Tamm. Soojuspump sama loogikaga, kui hoonete kütmiseks eramajadel, aga suuremas mastaabis kaugküttevõrgu tagastuva vee soojendamiseks. Et soojuse hinda alla tuua, kasutada kui elektri hind madal.

Aleksandr Jefremov. Millest lähtuti BEJ 11. ploki rekonstrueerimise arvutuses? 120 MW suvel, mis siis saab, kui linna tarbimine on 15 MW, mis teeme kui on näiteks 25 MW soojust on üle.

Markus Tamm. Elektrienergia toodang suurem, kui soojust pole vaja. Vaja jahutada.

Aleksandr Jefremov. Kahjum tootmises kui jahutame maha. Kui elektri hind on madal.

Markus Tamm. Ka täna toimib niimoodi. Suvel jahutatakse, kui soojuse nõudlus on väiksem, elektri toodang on suurem seeläbi, sest vaheltvõtuga turbiin. Arvestatud suvise nõudlusega, 2020 aasta näitel kui elektri hind madal kasutati palju reservkatlamaja hoopis, BEJ seisis.

Aleksandr Jefremov. Otseliiniga elektrienergia ettevõtetele oleks soodne lahendus. Lisada veel kaks tingimust – koostootmisjaama rajamine ja lisakohustus otseliiniga elektrit tarnida.

Markus Tamm. Kõik stenaariumid võtsid arvesse et on kavas koostootmine.

Aleksandr Jefremov. Keskmiselt on kasutusel 35 MW elekter, 22 MW soojus Tallinnas (uutel koostootmisjaamadel). See on kõige parem lahendus, võimalik lihtsasti realiseerida. Tipukoormusel võimalik kasutada gaasikatlamaja.

Markus Tamm. Kuidas on optimaalne, sõltub kütuste hindadest, meie töös maagaas 50 EUR/MWh, 20 EUR/MWh hake. Mõjuanalüüs tehtud eri hindadega. Sõltub kütuste hinnavahest, meie saime optimaalseks võimsuseks 77-104 MW.

Katri Raik. Kas toob eratarbijale kaasa hinnatõusu kui on otseühendus tööstuspargi ja Enefit vahel?

Markus Tamm. Elektrit me ei vaata. Teeme alternatiivkatlamaja põhjal. Vaatleme ainult soojust. See on ka konkurentsiameti üks kinnitatud meetod. Lähtusime sellest.

Katri Raik. Koostootmine on elekter ja soojus.

Markus Tamm. Jah, on ka füüsikaline meetod, mis võtab arvesse mõlemad.

Aleksandr Jefremov. Otseliini puhul tarbija võidab, võrguteenuse tariifi ei ole.

Katri Raik. CHP puhul peaks rääkima nii elektrist kui soojusest.

Markus Tamm. Jah, aga see on soojusmajanduse arengukava.

Aare Vabamägi: Mul on ettepanek soovitudest välja jätta energiaauditite tellimine, eelkõige tüüpilistele kortermajadele. See ei anna lisaväärtust, sest energiasäästu lahendused kortermajadele on olemas ja katsetatud SA KredEx toetustega juba aastaid. Ei ole mõtet raisata raha auditile, mis ütleb seda mis on juba teada. Sama on ka ühiskondlike hoonete energiaaudititega.

Markus Tamm. Probleemide kaardistus on oluline, et midagi minna lahendama, võib ka muu spetsialist teises formaadis üle vaadata. Tõsi, et on olemas tüüpiprojekte, mille alusel on võimalik eeldada, et mis on probleemid.

Aare Vabamägi. Tüüplahendused on Kredexi toetusmeetmete aluseks. Pool miljonit eurot majade kohta auditite maksumus, kui tüüplahenduste probleemid on teada, siis ei ole selleks vajadust. Kordatehtud maja vs maja Narvas täna on võrdlus olemas.

Aleksandr Jefremov. Kas panete programmi (töösse) sisse?

Markus Tamm. Võime panna, aga küsimus, et kui me tööd sisu poolest ei muuda, siis protokolliksime seisukoha küsimuste ja vastustega siin. Seisukoht on töös juba kajastatud, et koostootmisjaam võiks olla, mitte katlamaja. Meie seisukoht pole töös erinev.

Aleksandr Jefremov. Eelistada soojuse ja elektri koostootmist. Lisakohustus otseliin tööstuspargile.

Kati Raik. Protokollida ka see küsimus, kuidas mõjutab koostootmisjaam elektrienergia hinda, kuna see on inimestele oluline küsimus, mida küsitakse pidevalt.

Markus Tamm. Nord Pool elektrienergia hind Soomes, Lätis, Leedus ja Eestis on üldiselt sama. Mõnikord ülekande võimsused täis. Ülekandevõimsuste tõttu võib hind tarbijatele riikide vahel erineda. Üks otseliin elektriijaamast tööstusparki ei tohiks elektribörsi hinda kuidagi mõjutada, sest on selleks liiga väike võimsus, tarbijatele sellest hind ei muutu, nõudlus ega pakkumine otseliini rajamisest ei muutu.

Katri Raik. Kas eratarbijale liitumistasud muutuvad?

Markus Tamm. Ma ei näe, kuidas saaks mõjutada üks otseliin eratarbijate liitumistasusid.

Markus Tamm. Jätame nädala kirjalikeks vastusteks.

Õiglase ülemineku toetus. 2026 on lõpptermin, millal raha kasutusele peab võtma. Geotermaalenergia ja muud pikema perspektiiviga lahendusi pole võimalik seega toetusega rakendada. Mõne aastaga peavad olema tööd tehtud.

Aleksandr Jefremov. Enefit Power arvutuste järgi on koostootmisjaam elanikele soodsama hinnaga. Mitte ettevõttele vaid elanikule. Me ei tea mis eeldused ja hinnad teil võetud. Viimase 2-3 nädalaga olukord muutunud. Meil värske arvutus 1,5 nädalat tagasi.

Markus Tamm. Mis metoodikat kasutati hinna arvutamiseks?

Aleksandr Jefremov. Meetodit ei tea, valmis uurima. Suurusjärg sama, hinnavahe kuni 5%. Uus koostootmisjaam on kontseptsioon Narvale soojuse tootmiseks.

Markus Tamm. Täiesti uus?

Aleksandr Jefremov. Jah.

Markus Tamm. Vahepeal räägiti üsna kindlas sõnaviisis, et BEJ rekonstrueeritakse.

Aleksandr Jefremov. Arengud pausil, sest kõik on märkimisväärselt muutunud. Varustuskindluse eest vastutab Elering, omanikuotsused ja muutused turul mõjutavad otsust.

11. ploki turbiin vaja samuti rekonstrueerida.

Markus Tamm. See soojuse hinda ei mõjuta.

Aleksandr Jefremov. Aga püsikulud tekivad.

Markus Tamm. Töö analüüsib ikkagi vaid soojusega seonduvaid kulutusi.

Katri Raik. Kuna on dokument lukus ja läheb linnavalitsusse? 24. mai linnavalitsuses hiljemalt.

Markus Tamm. Dokument, lõplik versioon, on tänasega esitatud. Minule teadaolevalt ei ole ettepanekuid, mis analüüsi muudavad.

Jackline Holter. Ei ole mõistlik koguaeg muuta, oli lähteülesandes kirjas, millise seisu aluseks võtame, eelmise aasta kevad.

Markus Tamm. Toorme hind on 3 korda töö ajal muutunud. Seetõttu ka mõjuanalüüs tehtud.

Jackline Holter. Nädala jooksul olla valmis küsimuste-vastuste dokument (protokoll), mis läheb kodulehele. Seejärel saab mai keskel linnavalitusesse saata.

Tagasiside kuni 3. mai markus.tamm@energex.ee

5. maiks esitame kõik vastused küsimustele ära.

Protokollis:

Liina Onga, Energex Energy Experts OÜ